

Doshandbok Västra Götalandsregionen

Hitta i dokumentet

Dosexpedition inledning	1
Uppstart av dospatient	2
Ordination.....	2
Läkemedel som inte dosdispenseras	3
Paus eller ändringar i dispenseringsperiod	4
Leveranser	4
Avsluta dosexpedition.....	4
Ersättningsdoser	4
Kassation.....	4
Avvikelse	5
Kommunikation med leverantören.....	5
Annan betalare	5
Reservrutin	5
Pascal	5

Dosexpedition inledning

- Syfte

Dosexpedition är ett hjälpmedel för patienter som behöver stöd i sin läkemedelshantering.

- Kriterier

Patienter aktuella för dosexpedition ska ha en stabil medicinering samt behöva hjälp med sin läkemedelsbehandling. Andra stöd än dosexpedition ska ha övervägts. Se [RMR dosexpedition](#) på VGR hemsida.

- Kostnader

Patienten betalar egenavgiftsdelen för sina läkemedel samt eventuella merkostnader i de fall patienten motsätter sig generiskt utbyte. Regionen ansvarar för förmånskostnaden för de läkemedel som dosdispenseras samt tjänsten dosdispensering. Kostnaden för tjänsten fördelas inom regionen proportionellt till läkemedelskostnaden på de arbetsplatser som förskrivit dosdispenserade läkemedel.

Kostnader för direktleverans till klinik eller boende betalas av nyttjande enhet inom regionen eller kommunen.

Om akuta doser ordineras blir den extra kostnaden:
dosdispenseringskostnaden per dag + läkemedelskostnaden + ev. kostnader för direktleverans.

- Ordination
För ordination till patient med dosexpediering ska detta göras i Pascal. Pascal nås via journalsystemet alternativt via www.eordinationpascal.se

Uppstart av dospatient

- Samtycke
Att bli dospatient innebär att flera vårdgivare kan ta del av information om läkemedelsbehandlingen. Patienten behöver därför lämna sitt samtycke till att bli dospatient. Samtycket dokumenteras i journalen.
- Fullmakt
För att de personer som stöttar patienten i sin läkemedelshantering ska kunna hämta ut läkemedel och hjälpmedel i patientens namn behöver en fullmakt upprättas. Fullmaktsblanketter finns att ladda ned från [eHälsomyndigheten](#)
- Kreditavtal
Patienter med dosexpedition kan betala kontant direkt på apoteket eller via faktura. För patienter boende på enhet med direktleveransavtal behöver ett kreditavtal med dosleverantören upprättas. Blankett finns på [Apotekets hemsida](#)
- Vem kan förbereda en dospatient
Registrering av en ny dospatient kan förberedas av alla användare men kan bara slutföras av en läkare med en personlig förskrivarkod som registrerar patientens samtycke att bli dospatient. Så fort samtycket och övriga uppgifter är registrerade kan alla förskrivare börja ordinera på patienten.
- E-recept in på dosreceptet
En ny dospatient får automatiskt in alla sina befintliga e-recept i ordinationslistan. De markeras i läkemedelslistan med en orange markering "e" och står som helförpackning vid behov. Dessa måste en förskrivare ta ställning till om de skall stå kvar som helförpackning eller göras om till dosdispenserade. Läkemedel som ska bli dispenserade ändras genom att välja en dispenserbar vara och justera dosering och text på lämpligt sätt.
- Kontaktperson
Kontaktperson är patientens ombud gentemot vården och dosleverantören. Det kan vara patienten själv, en närstående eller sjuksköterska. För ansvar se [RMR dosexpedition](#)

Ordination

- Ny ordination
Välj läkemedel som kan dosdispenserars. Doseringen bör anges som kortnotation (ex 2x4, 1+2+1 etc.) och översätts automatiskt till doseringstext. Om doseringen anges som fritext blir förpackningen automatiskt en helförpackning även om en dosdispenserbar vara har valts.

Behandlingsstart för det nya läkemedlet blir automatiskt första dosdag i kommande period. Vid behov kan akutproduktion väljas.

Om en helförpackning ordinerar - upplys patienten om att läkemedlet behöver beställas från dosapoteket eller hämtas ut på apotek.

- Akut produktion
Om ett läkemedel ordinerar/sätts ut akut och "akut produktion" väljs i dialogrutan i Pascal kommer nya dosrullar att produceras. För patienter som är hemmaboende är det viktigt att meddela att nya rullar finns att hämta ut på apoteket, och att dessa ersätter de gamla dosrullarna. En akut produktion som är inlagd innan stopptiden dag 1 når leveransadressen dag 2 och kan användas från dag 3. Observera att det i vissa fall med kortare behandlingstid kan vara effektivt att istället ordinera en helförpackning för den begränsade tidsperioden.

När det gäller *Förnyad ordination, Upptrappning, nedtrappning och utsättning* samt *Utsättning & makulering* vänligen se [Pascal handbok](#) på Ineras hemsida.

- Licensläkemedel och Extempore
Dessa varor kan sökas genom att bocka i rutan *Sök även bland icke godkända läkemedel*. Information om licensläkemedel och möjlighet att skapa licensmotivering finns via länkarna *Om licensläkemedel* och *Skapa licensmotivering*.

Läkemedel som inte dosdispenserar

- Förskrivning av helförpackningar
Läkemedel som inte dosdispenserar förskrivs som helförpackningar. Dessa beställs separat och levereras aldrig med automatik. Observera att annan stopptid gäller för beställning av helförpackningar jämfört med ordination av dosdispenserade läkemedel. Helförpackningar som hämtas ut på lokalt apotek kan hämtas omgående.
- Läkemedel som ges på mottagning
I samband med akut ordination till patient vid vårdmottagning eller vårdavdelning kan läkemedel ges från läkemedelsförråd. Detta ska ändå registreras i Pascal med doseringsangivelse där det framgår att läkemedlet är taget som helförpackning ur läkemedelsförrådet.
- Läkemedel som tas ur kommunalt akutläkemedelsförråd (KAF)
I samband med akut ordination till patient i hemsjukvård eller vid särskilt boende kan läkemedel tas ur KAF som helförpackning. Detta ska ändå registreras i Pascal med doseringsangivelse där det framgår att läkemedlet är taget ur KAF.
- Handelsvaror (inte läkemedel) och dosexpedition
CE-märkta produkter såsom spolvätskor till enskild patient kan beställas via Pascal. De vätskor som ingår i [VGR sortiment](#) faktureras till regionen från dosapoteket.

Läkemedelsnära produkter för stomi och diabetes till dospatienter ska INTE beställas via Pascal. Detta beställs via [Sesam LMN](#)

Paus eller ändringar i dispenseringsperiod

- Sjukhusvistelse
Dosexpedierade läkemedel kan pausas när en patient blir inlagd på sjukhus eller liknande. Ändra tillbaka till *Pågående* när patienten lämnar sjukhuset.
- Semesterdoser
Doser inför längre semestervistelse än en dosperiod (14 dagar) kan beställas från dosleverantören. En förutsättning är att läkemedlen är godkända att produceras för en längre period. I annat fall får läkemedlen levereras som helförpackningar.

Ange resmål, resans längd, telefonnummer till en kontaktperson samt om möjligt ett utlämningsställe där patienten kan hämta sin dosrulle.

Om patienten vill hämta doser utanför VGR är det förknippat med en extra kostnad för patienten. För aktuellt pris kontakta dosleverantörens kundtjänst 0771-210 210.

Leveranser

- Leverans sker i normalfallet var 14:e dag och finns hos användaren senast dag innan första dosdag. Detta förutsätter att alla ändringar är gjorda senast kl. 13 på stoppdagen, som infaller fyra dagar innan första dosdag. Vilken som är patientens stoppdag ser man i Pascal.
- Direktleverans
Tjänst för att på en enhet vid kommunalt boende eller regional vårdinrättning få dosexpedierade läkemedel skickade direkt till enheten. Detta regleras via separat avtal mellan kommun och dosleverantör.
- Akut
I det fall en patients nya läkemedel eller förändrade dosering inte kan vänta till kommande produktionstillfälle kan en akut leverans göras. Akuta leveranser kostar inte något extra utöver den dispenseringskostnad som de nya påsarna genererar samt kostnad för de läkemedel som dessa innehåller.

Avsluta dosexpedition

- Dosexpedition kan avslutas av två anledningar. Patienten är avliden, eller dosexpedition ska avslutas. Avslut görs i Pascal oavsett anledning. Om patient avslutas av annan orsak bör läkemedelslistan skrivas ut och sparas eftersom samtliga recept försvinner vid avslut.

Ersättningsdoser

- Ersättningsdoser används i det fall någon felaktighet förekommit i produktionen av dosrullen, eller om denna tappats bort. Beställning görs till dosapoteket via meddelandefunktionen i Pascal eller via dosleverantörens kundtjänst.

Kassation

- Patientbundna läkemedel kan lämnas på lokalt apotek för destruktion. Lokala apotek är skyldiga att ta emot kasserade läkemedel från patient.

Avvikelser

- [Avvikelseanmälan](#) görs elektroniskt på leverantörens hemsida.

Kommunikation med leverantören

- Leverantören kan kontaktas via de uppgifter som finns på [leverantörens hemsida](#) eller via meddelandefunktionen i Pascal.

Annan betalare

- I det fall en patients läkemedel ska bekostas av ”annan betalare” behöver förskrivaren lämna nedanstående uppgifter till dosapoteket. Uppgifter skickas till apodos@apoteket.se.
  - o Enhetens namn och organisationsnummer
  - o Faktureringsadress
  - o Eventuellt referensnummerNär dosapoteket skapat en kund, kan förskrivaren ange i meddelandefunktionen att läkemedlet/läkemedlen ska debiteras aktuell enhet.

Reservrutin

I fall där ordination i Pascal inte är möjlig får andra vägar för ordination användas.

I första hand

E-recept – på receptet anges att läkemedlet ska dosdispenseras och vid vilka klockslag.

I andra hand

Vanlig (gul) receptblankett, som faxas till Apoteket AB som är vår upphandlade dosleverantör, fax 018-501 135. Receptet ska märkas med ”fax”. Ange att läkemedlet ska dosdispenseras och vid vilka klockslag. Ordinationen är giltig i en månad. Patienten kommer att få sedvanlig påminnelse om förnyelse av receptet med sina doser. Om inget av ovanstående är möjligt, går det som sista utväg att ringa in ett telefonrecept, tel. 0771-210 210.

Pascal

Pascal handbok samt Pascal instruktionsfilmer finns på [Ineras hemsida](#).